

***Erwinia amylovora* (Meyrick)**

Zjarri bakterial

Bakteria: Gracilicutes

Bimët në të cilat gjendet bakteria

Manat e qershorit *Amelanchier*, ftoi në lulëzim *Chaenomeles*, Kotoneaster *Cotoneaster*, murriz *Crataegus*, ftua *Cydonia*, hurma *Eriobotrya*, mollë *Malus*, mushmolla *Mespilus*, photinia *Photinia davidiana*, ushinh *Pyracantha*, dardhë *Pyrus*, vadhë e egër (hiri malor) *Sorbus*.

Shtrirja gjeografike

Azi, Amerikë, Evropë.

Në disa vende të BE-së janë aprovuar Zonat e Mbrojtura ku zjarri bakterial nuk gjendet apo është i kufizuar (Finlandë, Estoni, Letoni, Lituani, Spanjë, Mbretëri të Bashkuar, Irlandë, Itali, Francë, Slloveni).

Simptomat

Në fazën e lulëzimit: tharje, nxirje dhe vyshkje, por nuk bien dhe mbesin të ngjitura për bime.

Sytha dhe fidane të reja: tharje, bëhen ngjyrë kafeje, dhe vdekje. Është vërejtur deformimi i fidanëve të reja, disa fidane lakohen për të formuar karakteristikën “shkopi i bariut”.

Frute: bëhen ngjyrë kafeje, thahen por mbesin të ngjitura për pemë.

Gjethet: paraqesin shenja nekrotike, të cilat përhapen nga pjesët e gjethëve ose bishti i gjethes dhe në mes nervaturës së gjethit, varësisht nga vendi fillestar i infeksionit; këto në përgjithësi mbeten të ngjitura në bimë.

Degët dhe trugu: Trugjet dhe trugu: brejtja e cila mund të përhapet në rrjedhën kryesore dhe të dëmtoj bimën duke e rrethuar. Jashtë, shenjat e infeksionit zakonisht janë të zhytur në pamje dhe të rrethuar nga çarje të parregullta në lëvore. Me largimin e lëvores, mund të zbulohet zbehje e ngjyrës së kuqe në atë kafeje të indeve të cilat gjenden nën te, shpesh me një avantazh të mirë përcaktuar në zonën me njolla.

Biologjia dhe morfologjia

Patogjeni i zjarrit bakterial dimëron ekskluzivisht në bimë pritëse të infektuara. Pjesët e infektuara janë burimi më i rëndësishëm i inokulumit primar për lulëzimin e infeksionit në pranverë. Bakteret hyjnë në bimë nëpërmjet lulëzimeve, hapjeve natyrore (stomave, lenticelave dhe hidathodes) ose plagëve, të bartura nga insektet ose nga shiu i drejtuar nga era. Kushtet e favorshme për zhvillimin e infeksionit janë në temperaturë prej 12-24°C dhe lagështi të lartë.

Rrugët e përhapjes

Distanca të shkurtra: bletët dhe insektet e tjera, zogjtë, shiu, era, poleni i ndotur dhe aktivitetet njerëzore.

Distanca të gjata: Mbjellja dhe riprodhimi i materialit bimor.

Marrja e mostrave

Mostër pa simptome mund të mblidhet dhe të testohet për infektim latente. Në këtë rast mostra përbëhet nga 100 copë të degëve të gjata 10 cm, të zhveshura.

Periudha e inspektimit

Inspektimi kryhet gjatë periudhës së vegjetacionit të bimëve nikoqire.

“Shkopi i bariut” i formuar në pikë të fotografimit. Foto: Shërbimi Shtetëror i Mbrojtjes së Bimëve të Letonisë.

Gjethet me arna nekrotike mbesin ngjitur në bimë. Foto: Shërbimi Shtetëror i Mbrojtjes së Bimëve të Letonisë.